

WOJEWODA OPOLSKI

Opole, 16 listopada 2023 r.

FB.III.431.12.2023.AL

**Pan
Florian Ciecior
Wójt Gminy Chrzastowice
ul. Dworcowa 38
46-053 Chrzastowice**

Wystąpienie pokontrolne

- I. Dane identyfikacyjne kontroli.
- 1) Nazwa i adres jednostki kontrolowanej: Urząd Gminy Chrzastowice, ul. Dworcowa 38, 46-053 Chrzastowice.
- 2) Podstawa prawna podjęcia kontroli:
 - art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej¹,
 - art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie²,
 - 175 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych³.
- 3) Zakres kontroli:
 - a) przedmiot kontroli: realizacja dochodów związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej,
 - b) okres objęty kontrolą: od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 r.
- 4) Rodzaj kontroli: problemowa.
- 5) Tryb kontroli: zwykły.
- 6) Termin kontroli: od 29 września do 6 października 2023 r.
- 7) Skład zespołu kontrolnego:

Agnieszka Lubasińska, Kierownik Oddziału Kontroli Finansowej w Wydziale Finansów i Budżetu Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego.
- 8) Kierownik jednostki kontrolowanej:

Florian Ciecior – stanowisko Wójta Gminy objął 21 listopada 2018 r. do nadal (dalej: Wójt).
- 9) Kontrolę wpisano do książki kontroli prowadzonej w jednostce kontrolowanej pod poz. nr 8/2023.

¹ Dz.U. z 2020 r. poz. 224.

² Dz.U. z 2023 r. poz. 190.

³ Dz.U. z 2023 r. poz. 1270, z późn. zm.

II. Ocena skontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta.

Oceną objęto prawidłowość ustalania i terminowość odprowadzania przez Gminę dochodów budżetu państwa związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej w działach 750 Administracja publiczna⁴, 855 Rodzina⁵.

W wyniku przeprowadzonej kontroli działalność Gminy i Ośrodka Pomocy Społecznej (dalej: OPS) ocenia się jako pozytywną z nieprawidłowościami. Formułując ocenę pozytywną Gminy uwzględniono w szczególności sporządzenie planu finansowego w zakresie dochodów pobieranych na rzecz budżetu państwa związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz terminowe sporządzenie sprawozdania zbiorczego. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły m.in.:

- przekazania dochodów należnych budżetowi państwa z przekroczeniem terminu wymaganego przepisami,
- wykazania w sprawozdaniu jednostkowym Urzędu Gminy kwot niewynikających z ewidencji księgowej.

Formułując ocenę pozytywną OPS uwzględniono w szczególności sporządzenie sprawozdania budżetowego na podstawie ewidencji księgowej i terminowe przekazanie do Organu. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- przekazania dochodów należnych budżetowi państwa do Organu z przekroczeniem terminu wymaganego przepisami,
- wykazania dochodów własnych gminy związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej w sprawozdaniu Rb-27S.

Powyższą ocenę uzasadniają przedstawione niżej ustalenia dotyczące kontrolowanych zagadnień.

1. Uwarunkowania organizacyjne kontrolowanej działalności mające związek z zakresem kontroli.

Zgodnie z art. 255 ust. 1 ustawy o finansach publicznych zarząd jednostki samorządu terytorialnego przekazuje pobrane dochody budżetowe związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostce samorządu terytorialnego (dalej: jst) odrębnymi ustawami, pomniejszone o określone w odrębnych ustawach dochody budżetowe przysługujące jst z tytułu wykonywania tych zadań, na rachunek bieżący dochodów dysponenta części budżetowej przekazującego dotację celową.

Ustalono, że sprawy dotyczące: świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz Karty Dużej Rodziny realizuje OPS. Jest to jednostka budżetowa Gminy wyodrębniona organizacyjnie, która prowadzi gospodarkę finansową na zasadach określonych odrębnymi przepisami. Działa na podstawie Statutu nadanego Uchwałą Nr XXXIII.269.2014 Rady Gminy Chrzęstowice z dnia 25 czerwca 2014 r. wraz z późn. zm. oraz Regulaminu organizacyjnego wprowadzonego Zarządzeniem nr 22/2016 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Chrzęstowicach z dnia 20 grudnia 2016 r. z późn. zm.

Natomiast zadanie związane z udostępnieniem danych m.in. z rejestrów mieszkańców, rejestru PESEL realizuje Urząd Gminy Chrzęstowice.

2. Prowadzenie ksiąg rachunkowych.

2.1. Gmina.

Ustalono, że Zarządzeniem:

- Nr 24.2021 Wójta Gminy Chrzęstowice z dnia 26 lipca 2021 r. z późniejszymi zmianami przyjęto zasady rachunkowości,

⁴ Dział 750 Administracja publiczna, rozdział 75011 Urzędy wojewódzkie.

⁵ Dział 855 Rodzina, rozdział 85502 Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego, rozdział 85503 Karta Dużej Rodziny.

- Nr 25.2021 Wójta Gminy Chrzęstowice przyjęto Zakładowy Plan Kont, które zostało zmienione Zarządzeniem Nr 12.2022 Wójta Gminy Chrzęstowice z dnia 3 października 2022 r.

Księgi rachunkowe prowadzone były za pomocą programu autorstwa Firmy xxxxxxxx.

Dokumentacja określająca zasady prowadzenia rachunkowości spełniała w kontrolowanym okresie wymagania art. 10 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁶.

2.2. OPS.

Kierownik OPS Zarządzeniem nr 2.2018 z dnia 3 stycznia 2018 r. z późniejszymi zmianami wprowadziła zasady polityki rachunkowości w Ośrodku Pomocy Społecznej w Chrzęstowicach. Dokumentacja, która opisywała przyjęte zasady rachunkowości spełniała wymagania art. 10 ustawy o rachunkowości.

W 2022 r. księgi rachunkowe OPS prowadzone były z wykorzystaniem programu komputerowego Księgowość Budżetowa INFO – SYSTEM Roman i Tadeusz Groszek.

3. Dochody budżetu państwa związane z zadaniami z zakresu administracji rządowej.

3.1. Plan finansowy zadań z zakresu administracji rządowej.

Gmina prawidłowo sporządziła plan finansowy na 2022 r. w zakresie dochodów pobieranych na rzecz budżetu państwa związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej, wypełniając dyspozycję art. 237 ust. 2 pkt 1 ustawy o finansach publicznych.

[Dowód, akta kontroli str. 1-2]

3.2. Pobranie i przekazanie dochodów budżetowych w roku 2022.

Gmina wykonała w 2022 r. dochody budżetu państwa związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej w łącznej wysokości 37 321,61 zł, co stanowiło 217,66% planu określonego do realizacji przez Wojewodę (17 147,00 zł). W tabeli poniżej przedstawiono dochody: przekazane na rachunek bieżący dochodów Wojewody Opolskiego oraz potrącone na rzecz jst.

Klasyfikacja budżetowa			Dochody wykonane do końca IV kwartału roku 2022 w zł		
Dział	Rozdział	§	Ogółem	Potrącone na rzecz jst	Przekazane do Wojewody Opolskiego
750	75011	0690	62,00	3,10	58,90
855	85502	0920	14 074,11	0,00	14 074,11
855	85502	0940	4 430,28	2 215,14	2 215,14
855	85502	0980	18 744,22	7 497,69	11 246,53
855	85503	0690	11,00	0,55	10,45
OGÓŁEM			37 321,61	9 716,48	27 605,13

Szczegółową kontrolą objęto dochody wykonane za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 r. w pełnej wysokości.

3.2.1. Dział 750 – Administracja publiczna, rozdział 75011 – Urzędy wojewódzkie.

Wykonane dochody budżetu państwa w wysokości 62,00 zł stanowiły odpłatności za udostępnienie danych m.in. z rejestrów mieszkańców, rejestru PESEL, pobrane na podstawie art. 53 ust. 2 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności⁷ oraz § 2 ust.

⁶ Dz. U. z 2021 r., poz. 217 z późn. zm.

⁷ Dz. U. z 2022 r. poz. 1191, z późn. zm.

1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 grudnia 2017 r. w sprawie opłat za udostępnianie danych z rejestrów mieszkańców oraz rejestru PESEL⁸.

Na rachunek Wojewody Opolskiego przekazano dochody w wysokości 58,90 zł, tj. 95% należnych dochodów, natomiast kwotę 3,10 zł potrącono na dochody jst, zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego⁹.

W toku kontroli stwierdzono, że pobrane dochody zostały ujęte w ewidencji księgowej Organu na koncie 133-1 pn. Rachunek budżetu BS Chrz-ce (...), 224-4-1 pn. Roz. WO udostępnienie danych (75011§0690) z pominięciem odpowiedniej ewidencji w księgach rachunkowych jednostki budżetowej, tj. Urzędu Gminy Chrzastowice. Szerzej przedmiotowe zagadnienie zostało opisane w pkt 4 ppkt 2 przedmiotowego dokumentu.

[Dowód, akta kontroli str. 3]

3.2.1.1. Terminowość odprowadzania pobranych dochodów do budżetu państwa w rozdziale 75011.

Stwierdzono, że Gmina dochody w wysokości 29,45 zł, które wpłynęły 7 lipca 2022 r., odprowadziła na rachunek bieżący dochodów Wojewody Opolskiego z przekroczeniem terminu wskazanego w art. 255 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, tj. powinny być zwrócone do 15 lipca 2022 r., a zostały zwrócone 5 października 2023 r.

Z przedłożonych dokumentów źródłowych wynika, że firma Tauron Sprzedaż Sp. z o.o. złożyła wniosek o udostępnienie danych jednostkowych z rejestru mieszkańców oraz rejestru PESEL, na podstawie którego zostało wszczęte w Gminie postępowanie, które zakończyło się wydaniem decyzji odmownej udostępnienia wnioskowanych danych (decyzja z 24 sierpnia 2022 r.). Następnie 23 września 2022 r. Zastępca Wójta poinformowała Pełnomocnika Tauron Sprzedaż Sp. z o.o., że w związku z wydaną decyzją odmowną, opłata wniesiona 7 lipca 2022 r. za udostępnienie danych w wysokości 31,00 zł podlega zwrotowi na odrębny wniosek, który należy skierować do Wójta.

Kontrolująca stwierdziła, że przyjęte przez Gminę postępowanie w tej sprawie, nie ma odzwierciedlenia w przepisach prawnych. Zapisy ustawy o ewidencji ludności nie przewidują możliwości zwrotu uiszczonej opłaty jednostkowej, takiej podstawy nie ma także w sytuacji wydania decyzji o odmowie udostępnienia danych PESEL. Sytuacja taka nie została przewidziana również w Rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie opłat za udostępnienie danych z rejestrów mieszkańców oraz rejestru PESEL, dlatego też kwota w wysokości 31,00 zł, pomniejszona o dochody budżetowe przysługujące jst¹⁰ stanowi należny dochód budżetu państwa i podlega wpłacie na rachunek bankowy Wojewody Opolskiego.

Na tę okoliczność wyjaśnienie złożyli Skarbnik, Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego oraz Zastępca Wójta podając, że: *Bezpośrednią przyczyną nieodprowadzenia dochodów w wysokości 29,45 zł uzyskanych przez Gminą Chrzastowice w dniu 7 lipca 2022 r. w rozdziale 75011 zostało spowodowane błędem pracowniczym, polegającym na nieprawidłowym zakwalifikowaniu przedmiotowej opłaty jako zwrotu podmiotowi składającemu przedmiotowy wniosek z tytułu udostępnienia z rejestru mieszkańców danych personalnych – dokument źródłowy: pismo z dnia 23.09.2022 r. nr S.O. 5345.1.3.2022.*

W dniu 05 października 2023 r. kwota 29,45 zł została przekazana na rachunek bankowy Wojewody Opolskiego (...).

Wyjaśnienie zostało przyjęte.

[Dowód, akta kontroli str. 4-11]

⁸ Dz. U. z 2017 r. poz. 2482.

⁹ Dz. U. z 2022 r., poz. 2267.

¹⁰ Kwota przysługująca jst wyniosła 1,55, tj. 5% z 31,00 zł.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych¹¹ nieprzekazanie w terminie do budżetu w należnej wysokości pobranych dochodów należnych Skarbowi Państwa lub jst, stanowi naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

Biorąc pod uwagę kwotę nieprawidłowości należy wskazać, że zgodnie z zapisem art. 26 ust. 1 przywołanej wyżej ustawy, opisane działanie nie stanowi naruszenia dyscypliny finansów publicznych, ponieważ jego przedmiotem są środki finansowe nieprzekraczające zdefiniowanej w ust. 3 kwoty minimalnej.

Ponadto w myśl art. 255 ust. 3 pkt 2 ustawy o finansach publicznych dochody są przekazywane wraz z należnymi odsetkami naliczonymi w wysokości jak dla zaległości podatkowych w przypadku nieodprowadzonych dochodów budżetowych przez zarząd jst w terminach określonych w ustawie o finansach publicznych. Na podstawie art. 54 § 1 ust. 5 Ordynacji podatkowej¹² nie uiszcza się odsetek za zwłokę, jeżeli wysokość odsetek nie przekraczałaby trzykrotności wartości opłaty pobieranej przez Poczta Polską za traktowanie przesyłki listowej jako przesyłki poleconej, czyli 8,70 zł.

Kontrolująca stwierdziła, że wysokość odsetek naliczonych od kwoty 29,45 zł wynosi 6,00 zł, dlatego też nie są one należne.

3.2.2. Dział 855 – Rodzina, rozdział 85502 - Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego.

Wykonane dochody budżetowe stanowiły pobrane na podstawie art. 27 i 28 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów¹³ wpłaty z tytułu:

- odsetek od funduszu alimentacyjnego (§ 0920) 14 074,11 zł,
- zaliczki alimentacyjnej (§ 0940) 4 430,28 zł,
- funduszu alimentacyjnego (§ 0980) 18 744,22 zł¹⁴.

[Dowód, akta kontroli str. 12-13]

Zapisy ewidencji księgowej (konta: 130-4-1, 130-4-3, 221-1, 221-2, 222, 240-4, 720-1 750-1) odzwierciedlają w sposób czytelny i przejrzysty stan otrzymanych dochodów w wysokości 37 248,61 zł oraz przekazanych na rachunek Organu. Natomiast w Organie księgowanie odbywało się na kontach 133-1, 222-3, 224-4-2 i 224-4-6, szerzej zagadnienie związane z ewidencją na wskazanych kontach w Organie zostało opisane w pkt 4 ppkt 3 przedmiotowego dokumentu.

Na podstawie ewidencji konta 720-1¹⁵, 750-1¹⁶ prowadzonej w OPS ustalono, że w 2022 r. miesięcznie dokonywano przypisu należności oraz kwartalnie naliczano odsetki od nieterminowych płatności, co wypełnia dyspozycję art. 40 ust. 2, pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych.

Ponadto stwierdzono na podstawie ewidencji księgowej, że na 31 grudnia 2022 r. pozostały należności do zapłaty w kwocie 837 454,29 zł, z tego:

- odsetki od funduszu alimentacyjnego (§ 0920) 233 671,76 zł,
- zaliczka alimentacyjna (§ 0940) 58 312,83 zł,
- fundusz alimentacyjny (§ 0980) 545 469,70 zł.

Pracownik merytoryczny OPS na potrzeby kontroli sporządził informację o dłużnikach alimentacyjnych i podejmowanych wobec nich działaniach w 2022 r. z której wynika,

¹¹ Dz. U. z 2021 r. poz. 289, z późn. zm.

¹² Dz. U. z 2022 r. poz. 2651 z późn. zm.

¹³ Dz. U. z 2022 r. poz. 1205, z późn. zm.

¹⁴ Ustalono na podstawie sprawozdania jednostkowego Rb-27ZZ za okres od początku roku do końca IV kwartału 2022 r.

¹⁵ Konto 720-1 pn. Fundusz alimentacyjny.

¹⁶ Konto 750-1 pn. Fundusz alimentacyjny – odsetki (...).

że jednostka podejmowała czynności wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Informację załączono do akt kontroli.

[Dowód, akta kontroli str. 14]

3.2.2.1. Terminowość odprowadzania pobranych dochodów do budżetu państwa w rozdziale 85502.

Stwierdzono, że OPS dochody związane z funduszem alimentacyjnym w wysokości 2 337,44 zł, tj. 6,28% ogólnej kwoty dochodów odprowadził na rachunek Organu z przekroczeniem terminu wskazanego w art. 255 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, co w konsekwencji spowodowało nieodprowadzenie w terminie przez Gminę dochodów należnych Skarbowi Państwa w wysokości 1 901,28 zł, tj.:

- dochody w kwocie 224,70 zł zrealizowane w okresie od 21.05 -10.06.2022 r. OPS przekazał na rachunek Organu 15 czerwca 2022 r., tj. w terminie w którym Gmina powinna przekazać środki na rachunek bankowy Wojewody Opolskiego. Ostatecznie Organ przełał kwotę 135,71 zł na rachunek bieżący dochodów Wojewody Opolskiego 17 czerwca 2022 r. tj. 2 dni po terminie,
- dochody w kwocie 1 771,54 zł zrealizowane w okresie od 21.07-10.08.2022 r. OPS przekazał na rachunek Organu 16 sierpnia 2022 r., tj. w terminie w którym Gmina powinna przekazać środki na rachunek bankowy Wojewody Opolskiego. Ostatecznie Organ przełał kwotę 1 424,37 zł na rachunek bieżący dochodów Wojewody Opolskiego 18 sierpnia 2022 r. tj. 2 dni po terminie,
- dochody w kwocie 341,20 zł zrealizowane w okresie od 11.08 - 20.08.2022 r. OPS przekazał na rachunek Organu 30 sierpnia 2022 r. i w tym samym dniu Organ przełał kwotę 341,20 zł na rachunek bieżący dochodów Wojewody Opolskiego. Opóźnienie w dwóch jednostkach wyniosło 5 dni.

[Dowód, akta kontroli str. 15-49]

Na tą okoliczność wyjaśnienie złożyła Zastępca Wójta podając że: *Nieodprowadzenie na rachunek Urzędu Gminy Chrzęstowice dochodów z rozdziału 85502 z dnia 10.06.2022 r. spowodowane było problemami komunikacyjnymi z byłym pracownikiem, który był odpowiedzialny merytorycznie za wprowadzanie i naliczanie wpłat komorniczych w programie Nemezis - fundusz alimentacyjny. Wydruk zestawienia dochodów z Nemezis, będący podstawą do przekazania środków do UG dostarczono Główniej księgowej dopiero w dniu 15.06.2022 r. co zaburzyło terminowość przekazu środków.*

Nieterminowe odprowadzenie dochodów do Urzędu Gminy w miesiącu sierpniu 2022 r. spowodowane było brakami w kadrach związanymi ze zwolnieniem się pracownika ds. funduszu alimentacyjnego, długotrwałą nieobecnością Kierownika jak i urlopami głównej księgowej oraz pracownika, który zajmował się (w zastępstwie) merytorycznie funduszem alimentacyjnym.

Ponadto w miesiącu sierpniu zwiększono zakres zadań dla Ośrodka związanych z realizacją nowych ustaw: o dodatku węglowym, o dodatku osłonowym oraz ustawą o pomocy obywatelom Ukrainy, co dodatkowo obciążyło kadrę.

Od roku 2023 r. w Ośrodku Pomocy Społecznej dokonano zmian kadrowych poprzez przekwalifikowanie pracownika oraz zatrudnienie nowego, po czym wdrożono nowy system zastępstw, który ma zapobiec powstawaniu wyżej wymienionej nieprawidłowości.

Wyjaśnienie zostało przyjęte.

[Dowód, akta kontroli str. 50]

Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych nieprzekazanie w terminie do budżetu w należnej wysokości pobranych dochodów należnych Skarbowi Państwa lub jednostce samorządu terytorialnego, stanowi naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

Biorąc pod uwagę kwotę nieprawidłowości należy wskazać, że zgodnie z zapisem art. 26 ust. 1 przywołanej wyżej ustawy, opisane działanie nie stanowi naruszenia dyscypliny finansów

publicznych, ponieważ jego przedmiotem są środki finansowe nieprzekraczające zdefiniowanej w ust. 3 kwoty minimalnej.

Ponadto kontrolująca stwierdziła, że od nieterminowo odprowadzonych dochodów nie są należne odsetki, o których mowa w art. 255 ust. 3 pkt 2 ustawy o finansach publicznych.

3.2.3. Dział 855 – Rodzina, rozdział 85503 – Karta Dużej Rodziny.

Wykonane dochody budżetu państwa w wysokości 11,00 zł stanowiły opłatę za wydanie duplikatu Karty Dużej Rodziny, pobrane na podstawie art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny¹⁷.

Opłatę w wysokości 11,00 zł jednostka prawidłowo zaewidencjonowała na kontach księgowych i wykazała ją w sprawozdaniu jednostkowym Rb27-ZZ za okres od początku roku do końca IV kwartału 2022 r.

[Dowód, akta kontroli str. 51-54]

Ponadto kwotę 0,55 zł stanowiącą źródło dochodów własnych gminy związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej (5 % z 11,00 zł), OPS wykazał również w sprawozdaniu budżetowym Rb-27S¹⁸, czym naruszono § 2 ust. 2 instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej załącznik nr 37 do Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej¹⁹, ponieważ **dochody związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej** oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami, należne budżetowi państwa, **nie są wykazywane w sprawozdaniu z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego.**

[Dowód, akta kontroli str. 55-61]

Zastępca Wójta wyjaśniła, że: *Wykazana kwota 0,55 zł w rozdziale 85503§ 0690 w sprawozdaniu Rb 27 S spowodowana była błędną interpretacją Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów JST stanowiącej załącznik nr 37 do Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sprawozdawczości budżetowej. Wzorem lat poprzednich dochody związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego wykazywano w sprawozdaniu Rb-27S Ośrodka Pomocy Społecznej zgodnie z ustaleniami z Organem. (...)*

Od roku 2023 powyższe dochody są wykazywane prawidłowo tylko w sprawozdaniu Rb ZZ. Wyjaśnienie zostało przyjęte.

[Dowód, akta kontroli str. 50]

3.2.3.1. Terminowość odprowadzania pobranych dochodów do budżetu państwa w rozdziale 85503.

Na podstawie skontrolowanych dowodów księgowych oraz zapisów w ewidencji księgowej stwierdzono, że Gmina odprowadziła dochody w wysokości 10,45 zł należne budżetowi państwa zgodnie z terminem określonym w art. 255 ust.1 ustawy o finansach publicznych.

[Dowód, akta kontroli str. 99]

4. Sprawozdawczość budżetowa.

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzenia sprawozdań budżetowych Rb-27ZZ z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami od początku roku do końca IV kwartału 2022 r.

¹⁷ Dz. U. z 2021 r. poz. 1744, z późn. zm.

¹⁸ Rb-27S za okres od początku roku do dnia 30 listopada 2022 r. oraz za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2022 r.

¹⁹ Dz. U. z 2022 r. poz. 144.

Sprawozdanie zbiorcze Rb-27ZZ zostało sporządzone w szczególności sprawozdań jednostkowych, podległych jednostek organizacyjnych bezpośrednio realizujących zadania z zakresu administracji rządowej, tj. przez:

- 1) OPS i ustalono, że jest ono zgodne z zapisami ewidencji księgowej;
[Dowód, akta kontroli str. 67-70]

- 2) Urząd Gminy Chrzastowice i ustalono, że w zakresie rozdziału 75011 kwoty należności, dochodów wykonanych ogółem oraz dochodów przekazanych nie zostały sporządzone na podstawie ewidencji księgowej jednostki budżetowej, czym naruszono § 9 ust. 2 Rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej. Ponadto stwierdzono, że w sprawozdaniu jednostkowym wykazano dochody własne gmin związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej w wysokości 3,10 zł, czym naruszono § 6 ust. 1 pkt 6 instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jst, stanowiącej załącznik nr 37 do Rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej. Dodatkowo ustalono, że kwota 3,10 zł ma odzwierciedlenie w sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych samorządowej jednostki budżetowej za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2022 r., czym naruszono § 2 ust. 2 instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej załącznik nr 37 do Rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej, według którego dochody związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jst ustawami, należne budżetowi państwa, nie są wykazywane w sprawozdaniu z wykonania planu dochodów budżetowych jst.

Na tę okoliczność wyjaśnienie złożyli Skarbnik oraz Zastępca Wójta podając, że: *Sprawozdania budżetowe jednostkowe i zbiorcze Rb- 27ZZ w roku 2022 były sporządzane na podstawie danych z dodatkowych ręcznie prowadzonych zestawień pomocniczych wynikających z ewidencji księgowej – Organ wg. otrzymanych dochodów w rozdziale 75011 oraz szczegółowych opisów poszczególnych księgowanych operacji, co było bezpośrednią przyczyną powstałych nieprawidłowości.*

Powielanie wdrożonych w latach poprzednich rozwiązań w przedmiotowym zakresie spowodowało, że kwota 3,10 zł została nieprawidłowo ujęta w sprawozdaniu jednostkowym Rb-27ZZ w kolumnie „ Dochody potrącone na rzecz jednostek samorządu terytorialnego w rozdziale 75011.

Wyjaśnienie zostało przyjęte.

[Dowód, akta kontroli str. 71-74, 75-85]

Ponadto weryfikując sprawozdanie zbiorcze Rb-27ZZ w kontekście prowadzonej ewidencji księgowej budżetu jst ustalono, że:

- 3) na koncie 224-4-2 pn. Roz. WO fundusz alimentacyjny (...) ewidencjonowano zarówno odsetki jak i wpływ funduszu alimentacyjnego, a obroty tego konta zamknęły się kwotą 33 314,71 zł, natomiast w sprawozdaniu w dziale 855, rozdziale 85502, §§ 0920, 0980 wskazano ogółem kwotę 32 818,33 zł, w tym:
 - § 0920 dochody wykonane w wysokości 14 074,11 zł,
 - § 0980 dochody wykonane w wysokości 18 744,22 zł, w tym dochody przekazane w wysokości 11 246,53 zł i potrącone na rzecz jednostek samorządu terytorialnego 7 497,69 zł.

Kontrolująca dokonała szczegółowej weryfikacji operacji dokonanych na tym koncie i stwierdziła, że dane ujęte w sprawozdaniu są prawidłowe (różnica w wysokości 496,38 zł wynika z błędnie zaewidencjonowanych dochodów związanych z

nienależnie pobranymi świadczeniami rodzinnymi), lecz przyjęta technika księgowania nie odpowiada potrzebom sprawozdawczości.

Brak odpowiedniej analityki do konta 224, która umożliwiłaby ustalenie stanu należności i zobowiązań według poszczególnych tytułów stanowi naruszenie zapisów załącznika nr 2 do Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont (...) ²⁰ oraz § 20 ust. 1 pkt 4 ppkt b ww. rozporządzenia według, którego zakładowy plan kont powinien zapewnić możliwość sporządzenia sprawozdań finansowych, sprawozdań budżetowych lub innych sprawozdań określonych w odrębnych przepisach.

Skarbnik i Zastępca Wójta wyjaśnili, że: *W roku 2022 stan należności i zobowiązań do celów sprawozdawczych w zakresie sprawozdań Rb – 27ZZ był ustalany na podstawie dodatkowych ręcznych zestawień oraz szczegółowych opisów poszczególnych zaksięgowanych operacji zawierających odpowiednią klasyfikację budżetową. Mając na uwadze powyższe przyczyną powstałej nieprawidłowości było powielanie przyjętych w przedmiotowym zakresie rozwiązań wdrożonych w latach poprzednich.*

Wyjaśnienie zostało przyjęte.

[Dowód, akta kontroli str. 91-97, 65-66]

Ponadto kontrolująca stwierdziła niestandardową operację polegającą na przeksięgowaniu 40% funduszu alimentacyjnego z konta 222-3²¹ WN na konto 224-4-2²² MA w wysokości 7 497,69 zł. Skarbnik i Zastępca Wójta wyjaśnili, że: *W roku 2022 dochody potrącone na rzecz jednostek samorządu terytorialnego, które stanowią dochód własny gminy były księgowane bezpośrednio na koncie 222 – Rozliczenie dochodów budżetowych w odpowiedniej klasyfikacji budżetowej zgodnie z danymi wynikającymi z okresowych sprawozdań jednostkowych. Przyjęte w roku 2022 nieprawidłowe rozwiązania księgowe zostały skorygowane 31 grudnia 2022 r.* Wyjaśnienie zostało przyjęte.

Analogiczne przeksięgowanie w wysokości 2 215,14 zł zastosowano na koncie 224-4-6²³, na którym ewidencjonowano zaliczkę alimentacyjną.

[Dowód, akta kontroli str. 98]

- 4) dochody potrącone na rzecz jst w dziale 855, rozdziale 85503 § 0690 w wysokości 0,55 zł zostały nieprawidłowo zaksięgowane na koncie 222-3 pn. Rozliczenie dochodów OPS (...) zamiast na koncie 224 pn. Rozrachunki budżetu w odpowiedniej analityce, co stanowi naruszenie zapisów załącznika nr 2 do Rozporządzenia w sprawie rachunkowości oraz planów kont (...).

Skarbnik i Z-ca Wójta wyjaśnili, że: *W roku 2022, ewidencja księgowa - Organ kwota dochodu w wysokości 0,55 zł z tytułu wpływu dotyczącego prowizji dla j.s.t 5% za wydanie duplikatu Karty Dużej Rodziny jest zaewidencjonowana w Księdze Głównej – Organ Nr Dz. 1232 konta 222 – 3 , 901 – 8 dochody wg. sprawozdania za 11/2022r. z Ośrodka Pomocy Społecznej pod klasyfikacją budżetową - 85503 § 0690. przyczyną powstałej nieprawidłowości było powielanie przyjętych w przedmiotowym zakresie rozwiązań wdrożonych w latach poprzednich oraz lawinowego zwiększenia zakresu zadań gminy w roku 2022, co przełożyło się na bezpośrednie duże zaangażowanie w rozwiązywaniu nowych i niespotykanych*

²⁰ Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej Dz. U. z 2020 r. poz. 342.

²¹ Konto 222-3 pn. Rozliczenie dochodów OPS (...).

²² Konto 224-4-2 pn. Roz. WO fundusz alimentacyjny (...).

²³ Konto 224-4-6 pn. Roz. WO zaliczka alimentacyjna (...).

dotychczas problemów związanych z rachunkowością jednostek samorządu terytorialnego, rozwiązywanych na bieżąco pod wszechobecną presją czasu.
Wyjaśnienie zostało przyjęte.

[Dowód, akta kontroli str. 62-64, 65-66]

Działanie opisane w pkt 4 ppkt 2 przedmiotowego rozdziału wyczerpuje dyspozycję art. 18 pkt 2 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych, według którego naruszeniem dyscypliny finansów publicznych jest wykazanie w sprawozdaniu danych niezgodnych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Biorąc pod uwagę kwotę nieprawidłowości (ogółem 62,00 zł) należy wskazać, że zgodnie z zapisem art. 26 ust. 1 przywołanej wyżej ustawy, opisane działanie nie stanowi naruszenia dyscypliny finansów publicznych, ponieważ jego przedmiotem są środki finansowe nieprzekraczające zdefiniowanej w ust. 3 kwoty minimalnej.

Sprawozdania: jednostkowe i zbiorcze Rb-27ZZ od początku roku do końca IV kwartału 2022 r. zostały sporządzone terminowo.

III. Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych w wyniku kontroli nieprawidłowości oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowości.

Nieprawidłowości stwierdzone w Gminie:

1. Wykazanie w sprawozdaniu jednostkowym Rb-27ZZ danych niewynikających z ewidencji księgowej Urzędu Gminy Chrzęstowice. Przyczyną nieprawidłowości było wykazanie rachunku bankowego Organu do wpłaty należnych kwot, co w konsekwencji spowodowało ewidencję tylko w planie kont budżetu jst. Odpowiedzialność za wskazaną nieprawidłowość ponoszą Inspektor Referatu Finansowego oraz Skarbnik Gminy. Natomiast skutkiem nieprawidłowości było naruszenie przepisów Rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej.
2. Wykazanie dochodów własnych gminy związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej w sprawozdaniu jednostkowym Rb-27ZZ i Rb-27S. Przyczyną nieprawidłowości było powielanie przyjętych rozwiązań z lat poprzednich oraz brak nadzoru przez Skarbnika Gminy. Skutkiem nieprawidłowości było zniekształcenie danych w sprawozdaniach budżetowych oraz naruszenie przepisów Rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej.
3. Nieustalenie ewidencji szczegółowej do konta 224. Przyczyną nieprawidłowości było powielanie przyjętych rozwiązań z lat poprzednich oraz brak nadzoru przez Skarbnika Gminy. Skutkiem nieprawidłowości była utrudniona weryfikacja danych ujętych w sprawozdaniu budżetowym z danymi ujętymi w ewidencji księgowej.
4. Nieterminowe odprowadzenie na rachunek bieżący budżetu państwa dochodów w rozdziale 75011. Przyczyną nieprawidłowości było zakwalifikowanie do zwrotu opłaty w wysokości 31,00 zł podmiotowi składającemu wniosek. Osobą odpowiedzialną za nieprawidłowość był Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego oraz Zastępca Wójta. Skutkiem nieprawidłowości było nieodprowadzenie w terminie przez Gminę dochodów należnych Skarbowi Państwa oraz naruszenie ustawy o finansach publicznych.
5. Dochody potrącone na rzecz jst w dziale 855, rozdziale 85503 § 0690 zostały zaksięgowane na niewłaściwym koncie w Organie. Przyczyną nieprawidłowości było powielanie przyjętych rozwiązań wdrożonych w latach poprzednich oraz brak

należnego nadzoru Skarbnika. Skutkiem nieprawidłowości było naruszenie Rozporządzenia w sprawie rachunkowości oraz planów kont²⁴.

Nieprawidłowości stwierdzone w OPS:

6. Wykazanie dochodów własnych gminy związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej w sprawozdaniu jednostkowym Rb-27S. Przyczyną nieprawidłowości była błędna interpretacja Instrukcji sporządzania sprawozdań w zakresie budżetów jst przez Główną Księgową OPS. Skutkiem nieprawidłowości było zniekształcenie danych w sprawozdaniach budżetowych oraz naruszenie przepisów Rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej.
7. Nieterminowe odprowadzenie na rachunek bankowy Organu dochodów w rozdziale 85502. Przyczyną nieprawidłowości były: problemy komunikacyjne pomiędzy Główną Księgową a pracownikiem merytorycznym, braki kadrowe, niewłaściwy system zastępstw oraz brak nadzoru przez Kierownika OPS. Skutkiem nieprawidłowości było nieodprowadzenie w terminie przez Gminę dochodów należnych Skarbowi Państwa oraz naruszenie ustawy o finansach publicznych.

IV. Informacja o zastrzeżeniach zgłoszonych do projektu wystąpienia pokontrolnego i wyniku ich rozpatrzenia lub o niezgłoszeniu zastrzeżeń: do projektu wystąpienia pokontrolnego nie wniesiono zastrzeżeń.

V. Zalecenia lub wnioski dotyczące usunięcia nieprawidłowości lub usprawnienia funkcjonowania jednostki kontrolowanej

W celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości w Gminie, należy:

1. Ewidencjonować w jednostce budżetowej (Urzędzie Gminy) pobierane dochody z zakresu administracji rządowej i wykazywać dane w sprawozdaniu jednostkowym na podstawie prowadzonej ewidencji księgowej.
2. Dochody związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej uzupełniać w sprawozdaniu jednostkowym i zbiorczym zgodnie z przepisami rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej.
3. Ustalić ewidencję szczegółową do konta 224, która umożliwi ustalenie stanu należności i zobowiązań według poszczególnych tytułów oraz według poszczególnych budżetów.
4. Dochody budżetowe odprowadzać w terminach wskazanych w przepisach.
5. Dochody potrącone na rzecz jst księgować na właściwym koncie w Organie.

W celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości w OPS, należy:

6. Dochody związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej uzupełniać w sprawozdaniu jednostkowym zgodnie z przepisami rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej.
7. Dochody budżetowe odprowadzać w terminach wskazanych w przepisach.

²⁴ Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

VI. Ocena wskazująca na niezasadność zajmowania stanowiska lub pełnienia funkcji przez osobę odpowiedzialną za stwierdzone nieprawidłowości: nie dotyczy.

VII. Na podstawie art. 49 oraz art. 46 ust. 3 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej, proszę o przekazanie pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń (**wraz z dokumentami świadczącymi o wprowadzeniu zmian**), wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania, o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia, albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości (uchybień), **w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego dokumentu**.

VIII. Zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Wojewoda Opolski

Sławomir Kłosowski